

**Prílohy:****Vedecká grantová agentúra Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR  
a Slovenskej akadémie vied****Žiadosť o dotáciu/finančný príspevok – návrh vedeckého projektu**

Úradné záznamy od roku 2013 ZV	Dátum elektronickej registrácie 30. 4. 2012	Registračné číslo projektu 1/0935/13
-----------------------------------	--	---

Tlačový výstup bol vygenerovaný z on-line formulára podaného v systéme e-VEGA.

**Komisia VEGA**

časť VEGA/A

Číslo 13	Názov Komisia VEGA pre ekonomické a právne vedy
-------------	--

**Názov projektu**

Neplatená práca ako potenciálny zdroj sociálno-ekonomického rozvoja spoločnosti a determinant individuálneho blahobytu

**Kľúčové slová**

Neplatená práca, Formy a metódy merania neplatennej práce, Motivácia k neplatennej práci, Ekonomický rozvoj, Individuálny blahobyt, Ekonomia šťastia

**ANOTÁCIA (PODSTATA) VEDECKÉHO PROJEKTU** *Anotáciu projektu môže VEGA použiť na publikovanie*

Projekt, ktorý je pokračovaním projektu VEGA „Trh práce v kontexte špecifík neplatennej práce, meranie jej rozsahu a dopadu na domácnosti, podnikovú sféru a ekonomiku“ sa zaoberá špecifikami neplatennej práce v jej širších súvislostiach, definíciou a meraním rôznych foriem neplatennej práce v podmienkach Slovenskej republiky. Na základe skúmania správania sa jednotlivcov a identifikácie charakteristík subjektov vykonávajúcich rôzne formy neplatennej práce rieši otázku jej rozsahu a motivácie. Na základe systematizovaných teoretických poznatkov a empirickej analýzy rôznych foriem neplatennej práce založenej na analýze údajov respondentov získaných primárnym vlastným výskumom i zo sekundárnych zdrojov z dostupných databáz, skúma jej vplyv na sociálno-ekonomický rozvoj spoločnosti v nadväznosti na regulačné funkcie jednotlivých úrovní verejnej vlády a správanie a rozhodovanie sa jednotlivcov s cieľom zvýšenia ich individuálneho blahobytu.

Doba riešenia projektu (mesiac/rok)	Od	01	2013	Počet riešiteľov-fyzické osoby (v 1. roku riešenia projektu, vrátane vedúceho projektu)	MŠVVaŠ	14	Počet tech. spolupracovníkov	MŠVVaŠ	1
	Do	12	2016		SAV	0		SAV	0

Požadované finančné prostriedky-GRANT [€]	spolu za celú dobu rieš.		v 1. roku riešenia		v 2. roku riešenia		v 3. roku riešenia		v 4. roku riešenia	
	MŠVVaŠ	SAV	MŠVVaŠ	SAV	MŠVVaŠ	SAV	MŠVVaŠ	SAV	MŠVVaŠ	SAV
Kapitálové výdavky, resp. transfery	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Bežné výdavky, resp. transfery	69 267	0	17 003	0	18 268	0	16 832	0	17 164	0
Plánovaná riešiteľská kapacita v hodinách	14 300	0	3 700	0	3 500	0	3 500	0	3 600	0

Vyžadujú plánované experimenty na zvieratách povolenie Štátnej veterinárnej a potravinovej správy SR	<del>XXX</del> nie
--	-----------------------

**Vedúci projektu a jeho zástupcovia -**

VEDÚCI PROJEKTU: Uramova Maria, prof. ing. PhD.	Názov pracoviska vedúceho projektu: Ekonomická fakulta UMB	Rezort MŠVVaŠ SR
ZÁSTUPCA VEDÚCEHO PROJEKTU: 1. Orviská Marta, Doc, Ing. PhD. 2.	Názov pracoviska zástupcu vedúceho projektu: 1. Ekonomická fakulta UMB 2.	Rezort MŠVVaŠ SR

**Popis vedeckých cieľov na celú dobu riešenia:**

Hlavným cieľom projektu je na základe teoretickej, sociálno-ekonomickej a inštitucionálnej analýzy rôznych foriem neplatennej práce a výsledkov empirického výskumu vybranej vzorky respondentov definovať a kvantifikovať rozsah jednotlivých foriem neplatennej práce v SR a zhodnotiť ich vplyv na sociálno-ekonomický rozvoj a individuálny blahobyť v kontexte existujúcich súčasných trendov ekonomickej vedy, vrátane ekonómie šťastia.

Čiastkové ciele:

1. Sformovať teoretické východiská a pracovné hypotézy ako predpoklad pre:

- aplikáciu rozšírenej inputovej metódy merania rozsahu neplatennej práce v rámci primárneho výskumu;
- identifikácia foriem a motívov neplatennej práce z pohľadu potenciálu pre možný rozvoj podnikateľských aktivít a jej "transformácie" na platenú prácu;
- argumentáciu existencie potenciálu pre rozvoj podnikateľských príležitostí v členení na vybrané produkty a služby a so zohľadnením ďalších socio-demografických a regionálnych kritérií;
- špecifikáciu motívov tzv. tradičnej (kultúrne vzory a sociálne stereotypy) neplatennej práce a možností ich ovplyvňovania smerom k vytváraniu adekvátnych trhových substitútov;
- zistenie vplyvu neplatennej práce na blahobyť jednotlivca;

2. Identifikovať ako a čím sa neplatená práca podieľa na sociálno-ekonomickom rozvoji spoločnosti a individuálnom blahobyte jednotlivca.

3. Objasniť miesto a úlohu štátu vo vzťahu k neplatennej práci v oblasti podnikateľských aktivít, ktoré súvisia s neplatenou prácou;

**Realizačné výstupy a odberateľ výstupu:**

*Tento typ projektu nevyžaduje okamžitý realizačný výstup v praxi.*

Medzinárodná vedecká spolupráca sa opiera o doterajšie spoločné výskumné a publikačné aktivity, ktoré boli realizované v podobe spoločných projektov (napr. IVF č. 70044-2004, MVTS 01 404/0220204-12, anglicko-slovenský projekt GDN CERGE EI Foundation „The Relative Importance of Political and Economic Factors in Individual Well-being“). Zo zahraničných vysokoškolských inštitúcií ide najmä o OPF SU v Karvinej, o Uniwersytet Ekonomiczny w Poznani, Výskumný ústav Slovákov v Békéshajós Csabe, Vysokú školu ekonomickú v Prahe.

Ďalšou významnou spoluprácou je spoločná výskumná činnosť a vzájomné konzultácie s Asociáciou PGV (Pays de groupe Vysegrad) so sídlom v Grenobli (prof. C. Martin), Department of Economics University of Bath (prof. J. Hudson), Univerzitným európskym centrom (CEU) Nancy (prof. A. Buzelay) a s Univerzitou Tilburg v Holandsku (prof. T. Wilthagen), kde majú členovia riešiteľského tímu dlhodobé rozvinuté výskumné kontakty.

#### CHARAKTERISTIKA PROJEKTU (s odkazmi na literatúru; rozsah maximálne 5 strán)

- súčasný stav problematiky
- predpokladaný vlastný prínos
- konkrétny návrh postupu na dosiahnutie cieľov projektu, vrátane časového harmonogramu na jednotlivé roky riešenia
- zdôvodnenie zloženia riešiteľského kolektívu
- popis použitých metodických postupov a ich zdôvodnenie

X X X X

časti textu a) - e) oddel'ite príslušnými medzitičkami

##### a) Súčasný stav problematiky:

Neplatená práca je predmetom širokej odbornej diskusie a rozsiahlych výskumov najmä v zahraničí (Anderson, D., Anger, S., Baumann, A., Campbell, I., Davies, S., Kelliher, C., Pannenberg, M., Zeytinoglu, I.U. a ďalší). Argumentov pre skúmanie neplatennej práce existuje viacero a možno ich rozdeliť na makroekonomické a mikroekonomické.

Z makroekonomického hľadiska spočíva význam neplatennej práce najmä v tom, že prispieva k tvorbe nových hodnôt, hoci len malá časť výsledkov neplatennej práce (v zmysle metodiky výpočtu národných účtov) sa započítava do výkonu ekonomiky prostredníctvom hrubého domáceho produktu. Ide o tzv. ekonomický charakter (prínos) neplatennej práce, za ktorú jednotlivci síce nedostávajú peňažnú odmenu, ale jej výsledok spadá do produkčných hraníc systému národných účtov. Oveľa väčšia časť výsledkov neplatennej práce (napríklad príprava jedál v domácnosti, domáce práce, údržba textílií a ďalšie) je považovaná za neekonomickú „prácu“ v tom zmysle, že je mimo produkčných hraníc národného účtovníctva, a teda nie je v hrubom domácom produkte zahrnutá vôbec, čo podhodnocuje reálny výkon ekonomiky ako celku a najmä nezachytáva významnú časť výsledkov najvzácnejšieho produkčného zdroja – ľudskej práce.

V podmienkach Slovenskej republiky je neplatennej práci a jej ekonomickému pozadiu venovaná okrajová pozornosť. Zmienenu absenciu výskumu sa pokúsil kolektív riešiteľov predkladaného projektu eliminovať v projekte „Trh práce v kontexte špecifik neplatennej práce, meranie jej rozsahu a dopadu na domácnosti, podnikateľskú sféru a ekonomiku“ (2011-2012), ktorého súčasťou je primárny výskum v domácnostiach (Paľa, J. – Považanová, M. 2011). Počas napĺňania jeho vedeckých cieľov sa okrem iného ukázalo ako mimoriadne dôležité bližšie skúmať nielen množstvo času, ktoré ľudia venujú vykonávaniu neplatennej práce, ale predovšetkým motívy, ktoré ich vedú k tomu, aby vykonávali rôzne formy neplatennej práce. Viaceré výskumy potvrdzujú, že existujú rôznorodé motívy neplatennej práce, ktoré sa líšia nielen medzi krajinami z hľadiska ich stupňa rozvoja (Orviská, M. – Huňady, J. 2011), kultúrnych tradícií a zvyklostí, ale sa líšia aj vo vnútri krajín v rámci jednotlivých regiónov, súvisia s veľkosťou obcí a ich geografickou lokalitou. Výsledky nami uskutočneného výskumu jednoznačne potvrdzujú prítomnosť týchto odlišností aj na Slovensku, ako aj potrebu ich ďalšieho podrobnejšieho skúmania najmä z pohľadu toho, ktoré z druhov neplatennej práce majú šancu byť realizované cez trh a ktoré i naďalej ostanú „doménou“ domácností (Uramová, M. – Orviská, M. – Šidová, I. 2010, Uramová, M. – Tuschlová, M. 2012, Kaščáková, A. – Nedelová, G. 2011). Nadmerný rozsah neplatennej práce, ktorá je vykonávaná z dôvodu obmedzenej (alebo neexistujúcej) možnosti voľby inej, lepšej alternatívy poskytovanej trhom (napríklad stravovacie služby, upratovacie služby, služby starostlivosti o chorých a bezvládných) by mohol byť efektívne riešený prostredníctvom vyhľadávania medzier na trhu a ich vyplnenia novými podnikateľskými príležitosťami. V tejto súvislosti je aktuálnou aj nová výzva EÚ pod názvom „Towards a job-rich recovery“, zverejnená v apríli 2012, ktorá akcentuje potrebu vytvárania nových pracovných miest, podporu živnostníkov a podporu začiatkov podnikania. Práve táto výzva, okrem iného, reaguje aj na potrebu transformácie neformálnej a nevykazovanej práce do podoby normálneho zamestnania.

Uskutočnený výskum (2011-2012) tiež potvrdil tendenciu domácností k istej zotrvačnosti v správaní a ku konzervatívnosti, ktoré sa prejavili najmä v motívoch domácností vykonávať neplatenú prácu. Významné

## CHARAKTERISTIKA PROJEKTU - pokračovanie

zastúpenie mali neekonomické motívy (vzťahy, rodina, deti, výchovný vzor), ktoré môžu v budúcnosti výrazne ovplyvniť prienik trhu a trhových substitútov do rodinného, domáceho prostredia a uprednostňovanie vlastnej neplatennej práce pred trhovou ponukou alternatívnych produktov a služieb, ktoré by neplatenú prácu v domácnostiach postupne substituovali.

Výskumy v zahraničí, ale aj prvýkrát realizovaný empirický výskum na Slovensku v rámci projektu VEGA „Trh práce v kontexte špecifik neplatennej práce, meranie jej rozsahu a dopadu na domácnosti, podnikateľskú sféru a ekonomiku“ ďalej naznačujú, že absentuje skúmanie a poznanie vplyvu neplatennej práce na individuálny blahobyť, ako aj analýza tohto fenoménu z pohľadu teoretických aspektov ekonomie šťastia. V predkladanom projekte výskumu budeme rozvíjať teóriu v danej oblasti, opierajúc sa o kľúčové myšlienky autorov skúmajúcich šťastie a spokojnosť jednotlivcov v rôznych podmienkach demokracie (Orviska, Caplanova, Hudson – 2012), v podmienkach rozšírenej Európskej únie (Bohnke – 2008), z pohľadu vplyvov národného bohatstva, rozvoja ľudských zdrojov a enviromentálnych podmienok (Bonini – 2008), v závislosti od príjmu (Caporale, G.M., Georgellis, Y., Tsitsianis, N. & Yin, Y.P. – 2009), nezamestnanosti (Clark, Oswald – 1994) a súčasne rozvíjať teoretické myšlienky autorov skúmajúcich vplyv inštitúcií a ich fungovania na šťastie a individuálny blahobyť (Frey, Stutzer- 2000, 2002).

## b) Predpokladaný vlastný prínos:

Obohatenie teórie o nové poznatky v oblasti neplatennej práce, príčin a motívov jej existencie so zameraním na vplyv neplatennej práce na sociálno-ekonomický rozvoj spoločnosti a blahobyť jednotlivca.

Originalita základného výskumu z pohľadu vkladu do ekonomickej teórie a nových trendov v ekonomickej vede „ekonomia šťastia“ v podmienkach SR.

Originalita vlastného empirického výskumu a použitie rozšírenej inputovej metódy merania rozsahu neplatennej práce v podmienkach SR s akcentom na klasifikáciu motívov neplatennej práce, možnosti ich ovplyvňovania a saturovania s cieľom ich využitia ako potenciálneho zdroja sociálno-ekonomického rozvoja spoločnosti v podobe rozvoja podnikateľských príležitostí.

Interdisciplinárna interpretácia výsledkov výskumu v oblasti neplatennej práce, jej jednotlivých foriem a motívov.

Využitie výsledkov výskumu pri rozvoji viacerých disciplín a vedných odborov, najmä v treťom stupni vysokoškolského štúdia, posilnenie medzi katedrovej a medzinárodnej spolupráce v oblasti výskumu a cielené vedenie doktorandov k rozvoju vedeckého bádania v skúmanej oblasti.

Teoretické i praktické obohatenie jednej z priorít fakultného výskumu „Spoločensko-ekonomické súvislosti globalizácie a ich vplyv na európsku ekonomiku a politiku“.

Transfer získaných poznatkov realizovaný riešiteľmi i po ukončení projektu v rámci predpokladaných výskumných mobilít.

Vytvorenie vedeckého fóra a bázy pre ďalší výskum danej problematiky zapojením domácich a zahraničných odborníkov do odbornej diskusie o význame neplatennej práce a jej vplyve na sociálno-ekonomický rozvoj spoločnosti a na blahobyť jednotlivca.

Prehĺbenie výskumnej spolupráce s akademickými i neakademickými inštitúciami na národnej i medzinárodnej úrovni s cieľom realizácie kvalitných výstupov, podpory výskumu a jej prepojenosti s praxou.

Príprava monografie a vedeckých štúdií do impaktovaných domácich a zahraničných vedeckých časopisov.

## c) Konkrétny návrh postupu na dosiahnutie cieľov projektu, vrátane časového harmonogramu na jednotlivé roky riešenia:

## 2013 - 1. rok riešenia

Spracovanie a systemizácia teoretických východísk; Špecifikácia výskumných otázok a hypotéz pre aplikáciu rozšírenej inputovej metódy merania rozsahu neplatennej práce v rámci predvýskumu a hlavného výskumu; Vymedzenie kritérií pre klasifikáciu motívov neplatennej práce; Teoretické zdôvodnenie a formulácia predpokladov pre možné využitie jednotlivých foriem neplatennej práce ako zdroja podnikateľských príležitostí a sociálno-ekonomického rozvoja spoločnosti; Vymedzenie špecifik motívov tzv. tradičnej neplatennej práce v podmienkach SR a v porovnaní so zahraničím; Preskúmanie teoretických rámcov pre odhalenie vplyvu neplatennej práce na individuálny

Blahobyť; Príprava vedeckých publikácií a ich prezentácia na domácich a zahraničných konferenciách;

Uskutočnenie pracovných stretnutí riešiteľov projektu za účasti domácich i zahraničných konzultantov: marec, jún 2013 – precizovanie postupov riešenia a voľba techník spracovania podkladov pre primárny výskum; október, december 2013 – posúdenie priebežných výsledkov výskumu, precizovanie postupov na ďalšie obdobie riešenia projektu.

## 2014 – 2. rok riešenia □

## CHARAKTERISTIKA PROJEKTU - pokračovanie

Príprava dotazníkov a ich pilotné overenie na náhodnej vzorke respondentov; Úprava klasifikačných kritérií výberu vzorky a uskutočnenie reálneho sociologického prieskumu; Priebežné vyhodnocovanie získaných údajov, konzultácie s odborníkmi, príprava výskumných úloh na ďalšie obdobie riešenia; Spracovanie priebežných výsledkov z teoretickej analýzy skúmanej problematiky a ich publikovanie, vrátane prezentácií na domácich a zahraničných konferenciách; Priebežné pracovné stretnutia riešiteľov projektu za účasti prizvaných odborníkov a interdisciplinárne overovanie získaných poznatkov a skúseností.

2015 – 3. rok riešenia

Pokračovanie hlavného empirického výskumu (prvý štvrťrok 2015); Spracovanie získaných údajov zvolenými technikami; Overenie hypotéz; Vyhodnotenie a prezentácia výsledkov a ich interdisciplinárna interpretácia; Pracovné stretnutia riešiteľov za účasti prizvaných domácich a zahraničných odborníkov, priebežná konzultácia získaných údajov a ich spracovania s odborníkmi zo ŠÚ SR a s predstaviteľmi akademickej obce; Prezentácia výsledkov na domácich a zahraničných konferenciách; Príprava štruktúry a obsahového zamerania vedeckej kolektívnej monografie a rozdelenie úloh, súvisiacich s jej spracovaním; Konkretizácia postupov pre záverečný rok riešenia projektu a špecifikácia úloh jednotlivým riešiteľom.

2016 – 4. rok riešenia

Komplexné zhodnotenie dosiahnutých teoretických a praktických výsledkov; Formulácia teoretických záverov s akcentom na význam neplatenej práce pre sociálno-ekonomický rozvoj spoločnosti a individuálny blahobyt jednotlivca; Formulovanie argumentov pre regulačné pôsobenie vlády na jednotlivých úrovniach rozhodovania pri podpore rozvoja podnikateľských príležitostí „transformáciou“ neplatenej práce na prácu platenú a vyplnením odhalených trhových medzier; Príprava a realizácia záverečného vedeckého stretnutia riešiteľov projektu za účasti pozvaných domácich a zahraničných odborníkov s cieľom prezentácie dosiahnutých výsledkov a formulovania nových oblastí výskumu, ktoré budú identifikované na základe komplexne spracovanej problematiky neplatenej práce; Systematická práca pri spracovaní vedeckej kolektívnej monografie a jej príprava na publikovanie.

d) Zdôvodnenie zloženia riešiteľského projektu:

Naplneniu cieľov projektu zodpovedá interdisciplinárne zloženie riešiteľského kolektívu a je podporené tým, že rozhodujúca časť jeho členov počas dvojnásobného riešenia projektu VEGA o trhu práce, platenej a neplatenej práci dosiahla významné výsledky aj vďaka otvorenej, tvorivej a systematickej vedeckej spolupráci. V 14 člennom riešiteľskom tíme sú ťažiskovo zapojení vysokoškolskí učitelia - ekonómovia, ktorí sa vo svojej vedecko-výskumnej práci dlhodobo venujú problematike hospodárskej politiky, makroekonomii, mikroekonomii, trhu práce, politike zamestnanosti, vzťahu vzdelania a nezamestnanosti, verejnej správy a samosprávy (Uramová, M., Hronec, M., Paľa, J.); verejnej ekonomii, verejným financiami, daňovej teórii a politike, tieňovej ekonomike, medzinárodnej integrácii (Orviská, M.); mikroekonomii, makroekonomickým modelom, európskym integračným procesom, svetovej ekonomike (Považanová, M.).

Okrem ekonómov sú v riešiteľskom tíme zastúpení odborníci, ktorí sa profesijne venujú súčasným problémom sociálnej filozofie a etiky, politológie a sociológie, hodnotovej orientácii a zmenám v spôsobe života, metodológii spoločenských vied (Martinkovičová, M., Kika, M.); legislatíve a ekonomicko-právnym aspektom fungovania štátnej správy a miestnej samosprávy (Hudec, J.).

Potreba overenia teoretických poznatkov primárnym výskumom, voľbou a použitím štatisticko-matematických metód a relevantnou interpretáciou získaných výsledkov je podporená zastúpením odborníkov z oblasti štatistiky a kvantitatívnych metód (Kaščáková, A., Nedelová, G.).

V tíme sú zahrnutí štyria denní doktorandi (Šidová, I., Huňady, J., Vallušová, A., Svoreňová, K.), ktorí riešia dizertačné práce súvisiace s témou projektu a sú zamerané na problémy flexiistoty, daní a daňovej harmonizácie, spoločenskú zodpovednosť a dobrovoľníctvo. Traja z nich už úspešne riešili parciálne úlohy v projekte VEGA o špecifikách trhu práce, platenej a neplatenej práci a je zmysluplné a účelné, aby ďalej rozvíjali vlastné vedecké poznanie pod vedením skúsenejších odborníkov, resp. ich školiteľov (Uramová, M., Orviská, M.).

e) Popis použitých metodických postupov a ich zdôvodnenie:

Použitie metodické postupy korešpondujú s obsahovým zameraním a cieľmi jednotlivých fáz výskumného projektu. Základným východiskom je monitoring, spracovanie a systematizácia existujúcich dostupných informačných zdrojov a odbornej literatúry, ktorá uvedenú problematiku reflektuje. Ide o vymedzenie základných teoretických sociálno-ekonomických, historických, legislatívnych, inštitucionálnych a etických aspektov neplatenej práce. Interdisciplinárna povaha výskumu už pri spracovaní databázy poznatkov vyžaduje pomerne široký sociálno-vedný a teoretický rozptyl použitých vedeckých metód. Metóda vedeckej abstrakcie, historicko-logická metóda, induktívno-deduktívne a analyticko-syntetické postupy doplnené o komparatívny

## CHARAKTERISTIKA PROJEKTU - pokračovanie

prístup, klasifikáciu a typologizáciu, dovoľujú uskutočniť prierezový pohľad a komplexne spracovať vymedzenú problematiku.

Na základe pozitívnych skúseností a prínosov predchádzajúceho výskumu, v rámci ktorého sme kvantifikovali rozsah neplatennej práce, budeme realizovať predvýskum a hlavný výskum na vybranej vzorke respondentov v rámci SR spôsobom rozšírenia inputovej metódy ako základnej metódy merania rozsahu neplatennej práce. Základným cieľom takto uskutočneného primárneho zberu dát je ešte hlbšie priblížiť a identifikovať rozhodujúce faktory podmieňujúce jednotlivé formy neplatennej práce a popísať potenciálne trhové medzery ako priestor pre rozvoj podnikateľských aktivít.

Vychádzajúc z predpokladov úzkej väzby medzi platenou a neplatenou prácou, vyššou u žien ako u mužov a u vekovo mladších kategórií ako u starších, budú v projekte testované hypotézy vzťahujúce sa na charakteristiku subjektu, ktorý vykonáva neplatenú prácu, špecifikáciu lokality (použitie techniky probitovej regresie), foriem spotreby, sektorov, odvetví a typov zamestnaní, pre ktoré je typická neplatená práca, ako aj na determinanty ovplyvňujúce rozsah neplatennej práce, ako napr. flexibilitu jednotlivcov, mzdy, skúsenosti, vek, vzdelanie s ohľadom na existujúce implikácie (napr. Mincerova krivka), ktoré budú súčasťou modelu analyzovaného využitím štandardných matematicko-štatistických metód a ekonometrických programov (STATA, prípadne EViews) s následnou ekonomickou interpretáciou a implikáciami pre hospodársku politiku a prax.

## VYBRANÉ ZDROJE:

- ANGER, S. 2008. Overtime work as a signaling device. In : Scottish journal of political economy, Scotland : Longman Group Ltd., etc., 2008. vol. 55, Issue 2. p. 167-189. ISSN: 0036-9292
- BOHNKE, P. 2008. Does Society matter? Lifesatisfaction in theenlargedEurope. SocialIndicatorsResearch, 87, 189-210.
- BONINI, A.N. 2008. Cross-nationalvariation in individuallifesatisfaction: Effectsofnationalwealth, humandevlopment, and environmentalconditions. SocialIndicatorsResearch, 87, 223-236.
- BRUNI, L. &STANCA, L. 2008. Watchingalone: Relationalgoods, television and happiness. JournalofEconomicsBehavior and Organization, 65, 506-528
- CAPLANOVA, A, ORVISKÁ, M. 2010. Determinanty subjektívneho blahobytu jednotlivcov (dizagregovaná analýza). Ekonomický časopis, 58 (1), pp. 61 – 73.
- CAPORALE, G.M., GEORGELLIS, Y., TSITSIANIS, N. &YIN, Y.P. 2009 Income and happinessacrossEurope: Do referencevaluesmatter? JournalofEconomicPsychology, 30, 42-51.
- CLARK, A.E. &OSWALD, A.J. 1994. Unhappiness and unemployment. EconomicJournal, 104, 648-659.
- CULLIS, J., HUDSON, J. &JONES, P. 2011. A differentrationalereforredistribution: pursuitofhappiness in theEuropeanUnion, JournalofHappinessStudies, 12, 323-41
- FREY, B.S. &STUTZER, A. 2002. Happiness and Economics: HowtheEconomy and InstitutionsAffectHumanWell-Being. PrincetonUniversity Press, Princeton.
- KAŠČÁKOVÁ, A. – NEDELOVÁ, G. 2011. Komparácia ekonomickej situácie domácností v mestách a na vidieku. In : Forum statisticum slovacum. SŠDS, Bratislava 2011, roč. VII, č. 6/2011, s. 85 – 90. ISSN 1336-7420
- KELLIHER, C., ANDERSON, D. 2010. Doing more with less? Flexible working practices and the intensification of work. In : Human relations, London : Sage publications, 2010. vol. 63. Issue SI. p. 83 – 106. ISSN 0018-7267
- ORVISKÁ, M. – HUŇADY, J. 2011. Neplatená práca v rozvojových a rozvinutých krajinách: príčiny a konzekvencie. In : Acta Aerrarii Publici, roč. 8, č. 2/2011, EF UMB Banská Bystrica, s. 37 – 47. ISSN 1336-8818.
- ORVISKA, M. , CAPLANOVA, A. AND HUDSON J. 2012.(forthcoming) TheImpactofDemocracy on Well-being, SocialResearchIndicators
- PALÁ, J., POVAŽANOVÁ, M. 2011. Metódy merania monetárnej hodnoty neplatennej práce. In : Nové trendy – nové nápady 2011. Znojmo : SVŠE 1. Vyd. September, 2011. ISBN 978-80-87314-20-3.
- URAMOVÁ, M. – ORVISKÁ, M. – ŠIDOVÁ, I. 2010. Východiská skúmania neplatennej práce a merania jej rozsahu v podmienkach ekonomiky SR. In : Nové trendy – nové nápady 2010 : zborník príspevku z mezinárodni vedecké konference, Znojmo, s. 520 – 525. ISBN 978-80-87314-12-8
- URAMOVÁ, M. – TUSCHLOVÁ, M. 2012. Špecifiká trhu práce na Slovensku a v Banskobystrickom kraji. In : Kitekintés – Perspektive. Magyar-román-szlovák periodika, Szent István Egyetem, Békéscsaba 2012, roč. XVI, č. 18, s. 24 - 28. ISSN 1454-9921
- a ďalšie...